

Forrás: <http://epa.oszk.hu/00600/00691/00018/17.html>

Magyar Tudomány, 2005/6. 772. old.

Megemlékezés

DR. VAJDA FERENC

(1934-2004)

"Tanuld meg, hol van a tudomány, hol az erő, hol az értelem, s akkor megtudod azt is, hol a maradandóság és az élet, hol a szem ragyogása és a béke."

(Báruk könyve, 3,14)

Közvetlenül a 2004. év karácsonyi ünnepei előtt tragikus hirtelenséggel - szeretett feleségét követve - távozott közülünk Dr. Vajda Ferenc, akadémiai doktor, az MTA Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet, illetve annak jogelődje, a KFKI Mérés- és Számítástechnikai Kutatóintézet tudományos igazgatója, a Budapesti Műszaki és Gazdasági Egyetem egyetemi tanára.

Csaknem fél évszázados, aktív, alkotó kutatómérnöki és tudományos tevékenységének, egyetemi tanári munkásságának szakadt vége, amikor hirtelen, erejének teljében érte a halál.

Egész életét az elektronikus mérő- és irányító rendszerek, a számítástechnika kutatásának szentelte. Egyetemi éveit követően a KFKI-ban, fiatal kutatóként kezdte munkáját. Első munkái - közöttük kandidátusi értekezésének témája is - különleges fizikai kísérleti mérőrendszerek kutatására és kidolgozására irányultak. Itt került kapcsolatba azzal az akkor új igénnyel, hogy a nagyszámú, nagy sebességű mérések lebonyolításához számítástechnikai támogatásra lesz szükség. Ennek következtében már fiatalon kapcsolatokat épített ki a számítástechnika világának élenjáró kutatóhelyeivel, amerikai és nyugat-európai egyetemekkel, mindezeket akkor, amikor erre alig volt példa hazánkban.

Eredményeiről több mint száz tudományos publikációban számolt be rangos nemzetközi és hazai folyóiratokban, konferenciákon. Az általa írt szakkönyveket hosszú évekig használták egyetemi tankönyvként itthon és külföldön. Hazai és nemzetközi elismertségét jelzi, hogy számos alkalommal hívták meg előadások tartására nyugati egyetemekre, nemzetközi konferenciákra. Több alkalommal töltött két-két évet neves kanadai, amerikai egyetemeken vendégprofesszorként és fiatal kutatók kutatási témavezetőjeként.

Magyarországon elsők között ismerte fel annak a forradalmi fejlődésnek a jelentőségét, amelyek a mikroelektronika iparág gyors növekedése, az új technológia megteremtése, az integrált áramkörök és mikroprocesszorok kidolgozása és tömeggyártása jelentett. Itthon, a Budapesti Műszaki Egyetemen, akadémiai kutatóintézetekben tőle hallottunk először mikroprocesszorokról, ő vezette azt a csoportot, amely elsőként hozott létre hazai fejlesztésű mikroprocesszor-vezérelt alkalmazásokat, és publikált ezekről.

1973-ban alapító tagja és hosszú éveken keresztül alelnöke volt az első - és máig egyetlen - európai alapítású nemzetközi számítástechnikai tudományos-technológiai egyesület, a Euromicro Association Igazgató Tanácsának.

Itthon jelentős tudományos iskolát teremtett: nagyszámú doktoranduszt, tudományos fokozattal rendelkező kutatót indított el pályáján, illetve segítette őket kutatómunkájukban, amikor nehézségekkel találkoztak. Rendelkezett azzal az iskolát létrehozó, tudósok számára különösen fontos képességgel, hogy a tanítványokkal megszerettesse az alkotó munkát, a szakterület legújabb eredményeinek elsajátítását, és erre építve a továbbhaladást új, eddig még soha nem járt utakon és fejlesztési irányokban. Tanítványai szerették, mert ő is nagy szeretettel és törődéssel irányította őket.

Nem bizonytalanították el a nehézségek. Még az új, korszakot meghatározó számítástechnikai termékeket ismertető amerikai szaklapokon meg sem száradt a nyomdafesték, ő már itthon oktatta azokat, új K+F témákat fogalmazott meg az általa irányított csoport számára ezen eszközökre alapozva. Igen gyorsan és helyesen ráérezett az újra, sőt arra is, hogy melyik új eredményt fogadja el a szakma, merre érdemes itthon is az erőinket összpontosítani.

Tudta és a gyakorlatban meg is valósította, hogy elzártan, egyedül vagy csupán néhány közvetlen kollégával, barátal folytatott kutatás ma már nem létezhet.

A hazai informatikus, elektronikus mérnöki szakma sokat köszönhet Vajda Ferencnek - számos tudományos eredményt, sok-sok képzett szakmérnököt, a szakma által megkívánt igen nagy gondosság és pontos munka iránti alázat és szeretet iskoláját.

Mindazok, akiknek megadatott az élettől a nagy szerencse, hogy hosszú ideig együtt dolgozhattak Vajda Ferencsel, fájó szívvel gyászolják.

Erényi István

a műszaki tudományok kandidátusa, docens, BMGE MIT